

ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของ
สถาบันสอนศาสนาอิสลามภาคฟาร์ฎอ์ยน์ในหน่วยสอบที่ 5
สังกัดสมาคมครูสัมพันธ์อิสลามแห่งประเทศไทย
ในพระบรมราชูปถัมภ์

Problems and Development Guidelines in Academic
Administration of Islamic Schools Fardu-Een in Test
Unit 5, Islamic Teachers Association of Thailand
under the Royal Patronage

อภิเชษฐ์ บุญมา Apichest Boonma*

ธนีนาฏ ณ สุนทร Taneenart Na-soontorn**

อภิสรณ์ ภาชนะวรรณ Apison Pachanavon***

มนูญ โต๊ะอาจ Manoon Tho-ard****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถาบันสอนศาสนาอิสลาม ภาคฟาร์ฎอ์ยน์ ในหน่วยสอบที่ 5 สังกัดสมาคมครูสัมพันธ์อิสลามแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นครูผู้สอนของสถาบันสอนศาสนาอิสลาม ภาคฟาร์ฎอ์ยน์ ในหน่วยสอบที่ 5 สังกัดสมาคมครูสัมพันธ์อิสลามแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ จำนวน 102 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถาบันสอนศาสนาอิสลาม ภาคฟาร์ฎอ์ยน์ ในหน่วยสอบที่ 5 สังกัดสมาคมครูสัมพันธ์อิสลามแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ โดยรวมอยู่ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัญหาด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ค่าเฉลี่ย 3.47 และด้านที่มีปัญหาต่ำสุดคือด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ค่าเฉลี่ย 3.18 2) ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย

* นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขานวัตกรรมการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น

** อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

,* อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

การปรับเนื้อหาให้เหมาะสมกับวัยและเลือกเนื้อหาที่มีความสำคัญกับการใช้ชีวิตมากที่สุด การส่งเสริมให้มีการจัดเรียนการสอนแหล่งเรียนรู้ภายนอกการคัดเลือกครูผู้สอนที่มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง มีการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง การพัฒนานักเรียนให้เกิดการเรียนรู้ได้ถูกต้องทั้งภาคปฏิบัติและภาคทฤษฎี สามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้ตามหลักการศาสนาอย่างถูกต้องแม่นยำและยั่งยืน การประเมินการบริหารงานวิชาการ และนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ ปรับใช้ นำกระบวนการวิจัยมาใช้ในการแก้ไขปัญหาให้เป็นรูปธรรม นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะให้ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ, อิสลาม, พัรฎูอัยน์

Abstract

The purpose of this research was to study the problems and development approach in academic administration of Islamic Schools (Fardu-een) in Test Unit 5, Islamic Teachers Association of Thailand under the Royal Patronage. The population for this study was 102 teachers in Islamic Schools (Fardu-een) in Test Unit 5, Islamic Teachers Association of Thailand under the Royal Patronage. The research instrument was a questionnaire. The statistics used for this study were frequency, percentage, mean and standard deviation.

The findings revealed that 1) the overall problem of academic administration of Islamic Schools (Fardu-een) in Test Unit 5, Islamic Teachers Association was in the medium level. When each aspect was considered, the highest-average aspect was the internal school qualities assurance development ($\mu = 3.47$), and the lowest-average aspect was the school curriculum development ($\mu = 3.18$). 2) Suggested guidelines for academic administration were: 2.1) to improve content to be more appropriate for student's age and usable, 2.2) to promote learning resources, 2.3) to select teachers who are absolutely knowledgeable and to continuously promote teacher development. The organizations involved with education system should develop students to learn both theory and practice and apply knowledge for lifestyle according to Islam religious principles accurately and sustainably. The evaluation must be done thoroughly, analyzing the assessment results and using the research process to solve problems, in a concrete form. Besides there was a recommendation to promote the participation of parents.

Keywords: Academic Administration, Islamic, Fardu-Een

บทนำ

การศึกษาหาความรู้ในด้านศาสนาเป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้ที่ยึดถือศาสนาอิสลาม เป็นหน้าที่ และเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับมุสลิมทุกคน จากโองการ(คำพูด) ซึ่งพระผู้เป็นเจ้ามาแจ้งยังชาวเมืองมักกะห์ (เมืองหนึ่งในประเทศซาอุดีอาราเบีย) ว่า“จงอ่านด้วยพระนามแห่งพระเจ้าของเจ้าผู้ทรงบังเกิด” อัล-กุรอาน วรรณคดี ซึ่งเป็นพระบัญชาของอัลลอฮ์ (ช.บ.) ใช้ให้ตื่นตัวในเรื่องของการศึกษาหาวิชาความรู้ การศึกษาสิ่งแรกคือ ศึกษาในเรื่องของพระเจ้า หมายถึงมุสลิมต้องศึกษาให้รู้จักพระเจ้าของ เขาอย่างแท้จริงเพราะเมื่อได้รู้จักพระเจ้าและมีหลักความเชื่อที่ถูกต้อง เขาจะเป็นบุคคลที่สร้างสรรค์ สังคมในจิตใจของเขา จะมีแต่ความต้องการที่จะนำสิ่งดี ๆ มาสู่เพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ศาสนาอิสลาม ไม่ห้ามศึกษาวิชาการด้านต่าง ๆ นอกจากด้านศาสนาอิสลาม เพราะการศึกษาในทัศนะของอิสลาม มีอยู่สองลักษณะ (อิสมาอิล กอเซ็ม, 2550) คือ (1) การศึกษาเป็นข้อบังคับที่ทุกคนต้องเรียนรู้ (ฟัรฎูฮ์ยััน) การศึกษาที่เกี่ยวกับหลักความเชื่อและหลักปฏิบัติ เช่น การศึกษารายละเอียดของ หลักการศรัทธา การศึกษาหลักการปฏิบัติ เช่น การอาบน้ำละหมาด การเรียนรู้วิธีละหมาด การถือศีล อด และอื่น ๆ (2) การศึกษาที่ไม่บังคับสำหรับมุสลิมทุกคนท่านศาสดามุฮัมมัด (คือล) ได้กล่าวถึง ความจำเป็นของการศึกษาสำหรับมุสลิมไว้ว่า “การศึกษาหาความรู้ นั้นเป็นฟัรฎู (ความจำเป็น) เหนือมุสลิมทุกคน” ซึ่งประการแรกที่มุสลิมทุกคนจำเป็นต้องเรียนรู้คือ ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับหลัก ความเชื่อเพื่อให้เกิดศรัทธาต่อพระผู้เป็นเจ้าและทราบถึงเป้าหมายของการมีชีวิตอยู่ในโลกใบนี้

อัลลอฮ์ (ช.บ.) พระเจ้าของศาสนาอิสลามได้ทรงประทานท่านศาสดามุฮัมมัด (คือล) เพื่อเป็นผู้นำและตักเตือนให้มุสลิมอยู่ในหนทางที่เที่ยงตรง ดังที่พระองค์ได้ตรัสในคัมภีร์อัล-กุรอาน ว่า “ดังที่เราได้ส่งร่อซูล ผู้หนึ่งจากพวกเจ้าเอง มายังหมู่ พวกเจ้าซึ่งเขาจะอ่านบรรดาโองการของเรา ให้พวกเจ้าฟังจะทำให้พวกเจ้าสะอาดบริสุทธิ์ และจะสอนคัมภีร์และความรู้กับข้อปฏิบัติให้แก่ พวกเจ้าและจะสอนพวกเจ้าในสิ่งที่พวกเจ้าไม่เคยรู้มาก่อน” (อัล-บาคอเราะฮ์ :151) ซึ่งสอดคล้อง กับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 และ (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2553 มาตรา 6 ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนา คนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและ วัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การศึกษาหลักการของศาสนา อิสลามนั้นส่วนใหญ่อยู่ในรูปแบบของโรงเรียน โดยทั่วไปชาวมุสลิมเรียกว่าโรงเรียนสอนอัลกุรอานและ ฟัรฎูฮ์ยััน การศึกษาหลักสูตรฟัรฎูฮ์ยััน เป็นหลักสูตรการศึกษาศาสนาอิสลามภาคบังคับซึ่งไม่มีผลบังคับ ตามกฎหมาย แต่ในสังคมมุสลิมถือเป็นหน้าที่ของพ่อแม่ผู้ปกครองที่จะต้องให้บุตรหลานของตนเอง ได้รับการศึกษาภาคฟัรฎูฮ์ยัันเพื่อที่บุตรหลาน เยาวชนมุสลิมจะได้ปฏิบัติศาสนกิจได้อย่างถูกต้อง ตามบทบัญญัติของศาสนาอิสลาม แต่ในปัจจุบันพบว่าบางครอบครัวให้ความสนใจกับการเรียน

ภาคสามัญมากกว่าภาคศาสนา อีกทั้งช่วงเวลาในการจัดการเรียนการสอนก็ไม่สามารถจะจัดการเรียนการสอนในช่วงเวลาปกติได้ จึงส่งผลให้เยาวชนละเลยการศึกษาหลักการศึกษาเพื่อการปฏิบัติ ศาสนกิจจึงขาดความเข้าใจที่ถูกต้องในการและปฏิบัติศาสนกิจ อีกทั้งการจัดการเรียนการสอนการไม่บรรลุผลตามเป้าหมายของหลักสูตรที่สมาคมคุรุสัมพันธ์กำหนดไว้ จากสถิติในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2561-2563) การเรียนการสอนของสถาบันสอนศาสนาอิสลามภาคพัรฎุอัยน์ ในหน่วยสอบที่ 5 ของสมาคมคุรุสัมพันธ์อิสลามแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ปรากฏว่า มีจำนวนผู้เรียนภาคพัรฎุอัยน์ลดลงอย่างต่อเนื่อง มีผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรพัรฎุอัยน์ต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนด (สมาคมคุรุสัมพันธ์, 2563) สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาการบริหารงานวิชาการของหน่วยสอบที่ 5 ของสมาคมฯ ในการสร้างความตระหนักกับสังคมหรือชุมชนหรือสถาบันครอบครัวที่จะต้องให้ความสำคัญในการส่งบุตรหลานหรือเยาวชนให้ได้รับการศึกษาภาคพัรฎุอัยน์ในฐานะที่ตัวเองเป็นผู้นับถือศาสนาอิสลาม อีกทั้งหน่วยสอบที่ 5 เองยังขาดแนวทางในการจัดการศึกษา การบริหารงานวิชาการหลักสูตรภาคพัรฎุอัยน์รวมถึงการจัดช่วงเวลาในการเรียนที่เหมาะสมกับผู้เรียนในช่วงชั้นต่าง ๆ จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำวิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถาบันสอนศาสนาอิสลาม ภาคพัรฎุอัยน์ในหน่วยสอบที่ 5 สังกัดสมาคมคุรุสัมพันธ์อิสลามแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้มีส่วนรับผิดชอบด้านบริหารงานวิชาการของสถาบันนำไปประยุกต์ใช้การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในหน่วยสอบที่ 5 ให้เกิดประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถาบันสอนศาสนาอิสลาม ภาคพัรฎุอัยน์ ในหน่วยสอบที่ 5 สังกัดสมาคมคุรุสัมพันธ์อิสลามแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถาบันสอนศาสนาอิสลาม ภาคพัรฎุอัยน์ ในหน่วยสอบที่ 5 สังกัดสมาคมคุรุสัมพันธ์อิสลามแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลการวิจัยจะนำไปแก้ไขปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถาบันสอนศาสนาอิสลาม ภาคพัรฎุอัยน์ ในหน่วยสอบที่ 5 สังกัดสมาคมคุรุสัมพันธ์อิสลามแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ให้มีคุณภาพ ผู้เรียนได้รับความรู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักการปฏิบัติศาสนกิจในชีวิตประจำวันตามความเชื่อ เพื่อให้เกิดศรัทธาที่แท้จริงต่อพระเจ้า (อัลลอฮฺ ซบ.)

- ◆ ปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถาบันสอนศาสนาอิสลามภาคฟัรฎูอัยน์ในหน่วยสอบที่ 5 ◆
สังกัดสมาคมครูสัมพันธ์อิสลามแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์

2. ผลการวิจัยจะเป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถาบันสอนศาสนาอิสลามภาคฟัรฎูอัยน์ ในหน่วยสอบที่ 5 สังกัดสมาคมครูสัมพันธ์อิสลามแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ส่งผลให้มีจำนวนผู้เรียนเพิ่มขึ้นและสำเร็จการศึกษาตามเป้าหมายของหลักสูตร

3. ผลการวิจัยนำไปวางแผนปรับปรุงพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถาบันสอนศาสนาอิสลาม ภาคฟัรฎูอัยน์ ในหน่วยสอบที่ 5 สังกัดสมาคมครูสัมพันธ์อิสลามแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ซึ่งจะทำให้ผู้สำเร็จการศึกษาสามารถปฏิบัติศาสนกิจได้อย่างถูกต้องตามหลักการของศาสนาอิสลาม

ขอบเขตของการวิจัย

ด้านประชากร ประชากรที่ใช้วิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนของสถาบันสอนศาสนาอิสลามภาคฟัรฎูอัยน์ ในหน่วยสอบที่ 5 สังกัดสมาคมครูสัมพันธ์อิสลามแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ จำนวน 102 คน โดยศึกษาประชากรทั้งหมด

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ การบริหารงานวิชาการจำนวน 17 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถาบันสอนศาสนาอิสลาม ภาคฟัรฎูอัยน์ 2) ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อื่นๆ 3) ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน 4) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถาบันสอนศาสนาอิสลาม ภาคฟัรฎูอัยน์ 5) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 6) ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 7) ด้านการนิเทศการศึกษา 8) ด้านการแนะแนวการศึกษา 9) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 10) ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ 11) ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถาบันสอนศาสนาอิสลามในหน่วยสอบอื่น 12) ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานสถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาภาคฟัรฎูอัยน์ 13) ด้านการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถาบันสอนศาสนาอิสลาม 14) ด้านการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถาบันสอนศาสนาอิสลาม 15) ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ 16) ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา และ 17) ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check-List) ซึ่งประกอบด้วยเพศ ภูมิภาคการศึกษา ตำแหน่งที่ทำงาน และประสบการณ์ในการสอนภาค ฟัรฎูอัยน์

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถาบันสอนศาสนาอิสลาม ภาคฟรุฎอัยน์ ในหน่วยสอบที่ 5 สังกัดสมาคมครูสัมพันธ์อิสลามแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ จำนวน 17 ด้าน เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ของลิเคอร์ท (Likert, 1967 cited in Best & Kahn, 1993, pp. 246-250)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended) สอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถาบันสอนศาสนาอิสลาม ภาคฟรุฎอัยน์ ในหน่วยสอบที่ 5 สังกัดสมาคมครูสัมพันธ์อิสลามแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์

แบบสอบถามที่ทำการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try-Out) กับครูผู้สอนของสถาบันสอนศาสนาภาคฟรุฎอัยน์ ในหน่วยสอบใกล้เคียงที่ไม่ใช่ประชากรในการวิจัย จำนวน 30 คน เพื่อหาข้อบกพร่องทั้งในเรื่องเนื้อหาและภาษาแล้วนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งและหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด, 2554 : 99) ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นที่ยอมรับได้คือตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป โดยพบว่าค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับในงานวิจัยนี้มีค่า 0.93 จากนั้นนำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้แล้วมาปรับปรุงและจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามด้วยตนเอง ตามวันเวลาที่ได้นัดหมายกับประชากรทั้งหมด โดยได้รับแบบสอบถามคืนร้อยละ 100 จากนั้นนำแบบสอบถามมาตรวจความถูกต้องของข้อมูลที่ได้รับ จัดระเบียบข้อมูล และนำข้อมูลไปวิเคราะห์ผลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตอนที่ 1 แบบสอบถามสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. ตอนที่ 2 แบบสอบถามเรื่องปัญหาการบริหารงานวิชาการของของสถาบันสอนศาสนาอิสลาม ภาคฟรุฎอัยน์ ในหน่วยสอบที่ 5 สังกัดสมาคมครูสัมพันธ์อิสลามแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อวิเคราะห์ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) เป็นรายด้านและรายข้อของแบบสอบถาม

3. ตอนที่ 3 แบบคำถามปลายเปิด (Open Ended) ผู้วิจัยนำข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถาบันสอนศาสนาอิสลาม ภาคฟัรฎูอัยน์ ในหน่วยสอบที่ 5 สังกัดสมาคมครูสัมพันธ์อิสลามแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ มาสรุปเป็นความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้วิเคราะห์สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. สถิติที่ใช้วิเคราะห์ระดับปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถาบันสอนศาสนาอิสลามภาคฟัรฎูอัยน์ ในหน่วยสอบที่ 5 สังกัดสมาคมครูสัมพันธ์อิสลามแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ คือ ค่าคะแนนเฉลี่ย (μ) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (α)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 63.73 รองลงมาเป็นเพศหญิง จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 36.27 ส่วนใหญ่อายุ 21-40 ปี จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 50.98 รองลงมาอายุ 41-60 ปี จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 23.53 ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 37.25 และส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงาน 0-9 ปี จำนวน 60 คนคิดเป็นร้อยละ 58.82 รองลงมา มีประสบการณ์การทำงาน 20 ปีขึ้นไป จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 22.55

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถาบันสอนศาสนาอิสลามภาคฟัรฎูอัยน์ ในหน่วยสอบที่ 5 สังกัดสมาคมครูสัมพันธ์อิสลามแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ พบว่า สภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถาบันสอนศาสนาอิสลาม ภาคฟัรฎูอัยน์ ในหน่วยสอบที่ 5 สังกัดสมาคมครูสัมพันธ์อิสลามแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ โดยรวมอยู่ระดับปานกลาง ($\mu = 3.47, s = 0.78$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อยสามลำดับ พบว่า ปัญหาด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 3.70, s = 0.87$) รองลงมาคือปัญหาด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\mu = 3.66, s = 0.93$) และปัญหาด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน

สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ($\mu = 3.60, s = 0.96$) ตามลำดับ ส่วนปัญหาด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu = 3.18, s = 0.94$)

การอภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถาบันสอนศาสนาอิสลามภาคฟรูกอ์ยน์ ในหน่วยสอบที่ 5 สังกัดสมาคมครูสัมพันธ์อิสลามแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ทั้ง 17 ด้าน ผู้วิจัยพบว่าด้านที่มีปัญหามากที่สุดได้แก่ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา รองลงมาได้แก่ด้าน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และด้านส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการ แก่บุคคล ครอบครัว ผู้วิจัยจะนำเสนอการอภิปรายผลในรายละเอียดที่มีปัญหามากเพียง 3 ด้านเท่านั้น

ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวมมีปัญหายู่ในระดับมากที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะว่า สมาคมครูสัมพันธ์อิสลามแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ไม่มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเหมือนกับโรงเรียนสามัญทั่วไปประกอบกับสถาบันสอนศาสนาอิสลามทั่วไปขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านการบริหารการศึกษาที่จะคอยวางแผนพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา โดยมีเพียงเป้าหมายที่ได้ตั้งเอาไว้เท่านั้น แต่ยังคงขาดแนวทาง วิธีการดำเนินการ และการนำไปปฏิบัติอย่างจริงจัง จึงส่งผลให้ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและมาตรฐานการศึกษาของสถาบันสอนศาสนาอิสลาม ยังเป็นปัญหาที่ยังคงรอคอยการแก้ไข อีกทั้งการศึกษาภาคฟรูกอ์ยน์ ถึงแม้จะเป็นหลักสูตรการศึกษาศาสนาอิสลามภาคบังคับสำหรับผู้นับถือศาสนาอิสลามก็ตาม แต่ไม่มีข้อกำหนดที่กำหนดไว้ว่าจะต้องส่งบุตรหลานเข้าเรียนเมื่อเด็กอายุครบกี่ปีและต้องอยู่ในระบบการศึกษาภาคบังคับตามหลักศาสนาเป็นระยะเวลากี่ปี การประกันคุณภาพการศึกษาจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อพ่อแม่ผู้ปกครองในฐานะที่เป็นมุสลิมหรือผู้นับถือศาสนาอิสลามต้องปฏิบัติตามความเชื่อและหลักการของศาสนาอิสลามและส่งบุตรหลานเข้าเรียนภาคบังคับโดยที่ไม่ถูกบังคับด้วยกฎหมายแต่ถูกบังคับให้ศึกษาเล่าเรียนด้วยหลักศรัทธาในศาสนาอิสลามอย่างแท้จริง โดยการปฏิบัติตามคำสั่งใช้ของพระเจ้า ผู้ปกครองจำนวนมากที่ส่งบุตรหลานเรียนฟรูกอ์ยน์ เพื่อหวังให้บุตรหลานมุสลิมได้ปฏิบัติตน และปฏิบัติศาสนกิจได้อย่างถูกต้องตามบทบัญญัติของศาสนา คำว่าคุณภาพ ในความเข้าใจของสังคมมุสลิมมิได้หมายถึงการมีคุณภาพชีวิตที่ดีในโลกนี้เพียงเท่านั้น แต่หมายถึงการมีชีวิตที่ดี ทั้งในโลกปัจจุบัน(ดunya) นี้ และโลกหน้า(อาคีเราะฮฺ) ดังคำที่ผู้นับถือศาสนาอิสลามขอพรจากพระเจ้า (อัลลอฮฺ ซ.บ.) ในทุกเวลาของการปฏิบัติศาสนกิจและในการดำเนินชีวิตประจำวันว่า “ร็อบบ้านา อาดีนา ฟิดดunya ฮ่าชานะฮฺ ว่าฟิลาอาคีร่อดี ฮ่าชานะฮฺ ว่ากินา ฮ่าชานันนาร”

ربنا آتانا فإلدينا حسنة و فإلآخره حسنة وقنا عذاب النار

ซึ่งมีความหมายว่า โอ้! พระผู้อภิบาลของเรา ขอพระองค์ทรงโปรดประทานชีวิตที่ดีในโลกดุนยานี้แก่เรา และขอพระองค์ทรงประทานชีวิตในโลกอาคีเราะฮ์ที่ดีแก่เราด้วยเทอญ และขอให้พระองค์ให้ความคุ้มครองแก่เราให้พ้นจากการลงโทษของไฟนรกด้วยเทอญ การประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นทางออกหนึ่งสำหรับการสร้างคุณภาพให้แก่เยาวชนมุสลิมสำหรับสถาบันสอนศาสนาอิสลาม การประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นภารกิจหนึ่งตามหลักศาสนาอิสลาม สอดคล้องกับ ซากีรีน สุมาลี (2012) ที่อธิบายว่า คุณภาพการศึกษามีได้หมายถึงการประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) เพียงเท่านั้น แต่ยังหมายรวมถึงการรับรองหรือความพึงพระทัยจากเอกอองค์อัลลอฮ์ (ซ.บ.) อีกด้วย การประกันคุณภาพการศึกษาก็คือกระบวนการสร้างคุณภาพและกระบวนการผดุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นระบบการประกันคุณภาพการศึกษาจึงสอดคล้องกับหลักการรักษาความดีอย่างสม่ำเสมอ ดังที่ท่านศาสดามุฮัมมัด (ศ็อลฯ) ได้กล่าวว่า “จงตรวจสอบตัวของท่านเองก่อนที่ตัวของท่านจะถูกตรวจสอบ” และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เบญจพร ชูจิตร์ (2559) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราด พบว่า สภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า สภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะว่า มีปัญหาในประเด็นการส่งเสริมให้บุคลากรแสวงหาวิธีการแนวทางหรือนวัตกรรมการศึกษาที่หลากหลายในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนและพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน และการใช้การวิจัย เป็นส่วนหนึ่งของการแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอนซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับการศึกษาของ วัลลภ พัฒนผล (2560) ซึ่งได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์จังหวัดตราด ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์จังหวัดตราด อยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ เขมิกา ครุโสภา (2561) ซึ่งได้ศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราด พบว่าสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้จากข้อมูลด้านประวัติการศึกษาของครูผู้สอนในหน่วยสอบที่ 5 ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีและต่ำกว่าปริญญาตรีและมีประสบการณ์ในการทำงานน้อยจึงขาดองค์ความรู้ในการทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้หากครูผู้สอนและผู้ปกครองมีความตระหนักถึงการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ว่าเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความง่ายดายในการเข้าสู่สวรรค์ เหตุเพราะผู้ที่ศึกษาหาความรู้ได้ทุ่มเทชีวิตของเขาอยู่บนหนทาง

แห่งการศึกษาเรียนรู้เรื่องราวของศาสนา ดังที่ท่านศาสดามุฮัมมัด(คือลฯ) ได้กล่าวว่า “ใครก็ตามที่ได้ออกไปบนหนทางการแสวงหาความรู้ อัลลอฮฺจะทรงทำให้ง่ายดายแก่เขาซึ่งหนทางไปสู่สวรรค์” (รายงานโดยมุสลิม) รวมถึงคำกล่าวของท่านศาสดามุฮัมมัด (คือลฯ) ที่กล่าวว่า “ใครก็ตามที่ออกไปแสวงหาความรู้ เขาจะอยู่ในหนทางของอัลลอฮฺ จนกว่าเขาจะกลับ” (รายงานโดย อัตติรมิซีย์) และอีกคำกล่าวที่ว่า “ความประเสริฐของผู้ที่โดดเด่นเหนือ ผู้ปฏิบัติบิดาจะยเปรียบเสมือนความประเสริฐของดวงจันทร์ในคืนจันทร์เพ็ญ ที่โดดเด่นเหนือดาวดวงอื่นๆ และแท้จริงบรรดาอะละมะคือทายาทผู้รับมรดกจากบรรดานบีและแท้จริงบรรดานบีไม่ได้ทิ้งมรดกแม้แต่หนึ่งดีนาร์หรือหนึ่งดิรฮัม แต่ทว่าพวกเขาได้ทิ้งมรดกแห่งความรู้ ดังนั้นผู้ใดรับมรดกแห่งความรู้ (จากพวกเขา) แท้จริงเขาได้รับเอาส่วนแบ่งที่ครบถ้วนสมบูรณ์” (รายงานโดยอบูดาวูด) (<https://www.islammore.com/view/3913> สืบค้นเมื่อ 15 พ.ย. 2564) ดังนั้นการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาจึงควรเริ่มจากการศึกษาหาความรู้เพื่อที่องค์ความรู้ที่เกิดขึ้นใหม่จากการวิจัยจะเป็นความรู้ที่เป็นมรดกตกทอดให้แก่ผู้อื่นต่อไปตามคำกล่าวของท่านศาสดามุฮัมมัด (คือลฯ) ดังกล่าวข้างต้น

ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะว่า ขาดการส่งเสริมสนับสนุน ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดการศึกษาของบุคคลครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ปัญหาความต้องการในการรับการสนับสนุนด้านวิชาการของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา และการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น สอดคล้องกับผลการศึกษาของ เบญจพร ชูจิตร (2559) ได้ศึกษาวิจัยปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด พบว่า ปัญหาการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานสถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้การที่ผู้เกี่ยวข้องได้มีการปรึกษาหารือกันเพื่อให้เกิดการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานสถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ถือได้ว่าทุกภาคส่วนได้ปฏิบัติตาม คำสอนของศาสนาอิสลามสอดคล้องกับโองการในคัมภีร์อัล-กุรอานซูเราะห์ (บท) อาลาอิมรอน อายะห์ (โองการ) ที่ 159 ในความหมายภาษาไทยคือ “และจงปรึกษาหารือกับพวกเขาในกิจการทั้งหลาย ครั้นเมื่อเจ้าได้ตัดสินใจแล้ว ก็จงมอบหมายแด่อัลลอฮฺเถิด แท้จริงอัลลอฮฺ (ช.บ.) ทรงรักใคร่ผู้มอบหมายทั้งหลาย”

ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา จากผลการวิจัยพบว่า เป็นด้านที่มีปัญหาน้อยที่สุด อยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเป็นงานหลักของสมาคมครูสัมพันธ์ ซึ่งมีบทบาทเกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรภาคีพรุฏอ์ฮันมากที่สุด มีนักวิชาการมุสลิมพัฒนาปรับปรุงมาตรฐานของหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง เพิ่มเติมเนื้อหาสาระของรายวิชาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม และมีกรณีศึกษา ติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งจะเห็นว่าเป็นขอบข่ายงานที่ทุกสถานศึกษาจะต้องปฏิบัติ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการจัดการสอนของสถาบันสอนศาสนาอิสลามเป็นการจัดการศึกษาที่มีหลักสูตรเนื้อหาเฉพาะ จึงทำให้สถานศึกษาสถาบันสอนศาสนาอิสลามสังกัดสมาคมครูสัมพันธ์ มีความตระหนักและให้ความสำคัญกับการพัฒนาหลักสูตร สอดคล้องกับมาลี บินสะเล็ม (2556 : 11) ที่กล่าวถึงนโยบายของสมาคมครูสัมพันธ์ที่สำคัญคือ พัฒนาหลักสูตรการศึกษาศาสนาอิสลามภาคีระดับพื้นฐานให้เหมาะสมกับสภาพสังคมไทยโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของอภิชา พุ่มพวง (2559) ที่ศึกษาปัญหาและ แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สถานศึกษาจะต้องมีการวางแผนและพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามขั้นตอนอย่างต่อเนื่องโดยผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ควรจะต้องมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องตามมาตรฐานของสมาคมครูสัมพันธ์อิสลามแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ พร้อมทั้งกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จของแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้และประกาศให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบและปฏิบัติ อีกทั้งจัดอบรมให้ความรู้ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาแก่บุคลากรในสถาบันการศึกษาและพ่อแม่ผู้ปกครองที่ส่งบุตรหลานเข้าเรียน

1.2 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูได้แสวงหาวิธีการแนวทางหรือนวัตกรรมการศึกษาที่หลากหลายในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนและพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน โดยอาจจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พัฒนาความรู้ความเข้าใจให้ครูตลอดจนสนับสนุนครูผู้สอนให้ทำวิจัยในชั้นเรียน ในด้านนโยบายสมาคมครูสัมพันธ์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ ควรจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการวิจัยให้แก่ครูผู้สอนทุกคน โดยอาจเริ่มต้นจากการวิจัย

หน้าเดียวสู่การวิจัยในชั้นเรียนและการวิจัยเพื่อพัฒนาต่อยอดทั้งนี้เพื่อให้เกิดการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในสถาบันสอนศาสนาสังกัดสมาคมครูสัมพันธ์อย่างมีทิศทาง อีกทั้งควรมีการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับครูผู้ทำวิจัย

1.3 สมาคมครูสัมพันธ์ฯ ควรส่งเสริมให้ครูได้ปรับปรุงและพัฒนา การจัดการเรียนการสอนในสถาบันเพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานสถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ด้วยการจัดกิจกรรมทางวิชาการ อบรมเชิงปฏิบัติเพื่อให้ครูผู้สอนได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสถาบันในหน่วยสอบเดียวกันหรือต่างหน่วยสอบ อีกทั้งเป็นการสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของครูผู้สอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา และการบริหารงานวิชาการของสถาบันสอนศาสนา

2. ข้อเสนอแนะทั่วไป

2.1 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาภาคีเครือข่ายควรสร้างความเข้าใจแก่ พ่อแม่ ผู้ปกครองรวมถึงเด็กนักเรียนให้เกิดความตระหนักและให้เห็นความสำคัญของการศึกษา ภาคีเครือข่ายว่าเป็นสิ่งจำเป็นเหนือมุสลิมทุกคนเพื่อจะได้ปฏิบัติศาสนกิจได้อย่างถูกต้อง ตามหลักความศรัทธาในศาสนาอิสลามส่งผลให้เกิดคุณภาพในการจัดการศึกษาของสถาบัน สอนศาสนาอิสลาม

2.2 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาควรส่งเสริมให้ครูได้เรียนรู้กระบวนการทำวิจัยทั้งนี้เพื่อนำผลจากการทำการวิจัยมาใช้ในการแก้ไขปัญหาการบริหารวิชาการให้เป็นรูปธรรม

2.3 ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานสถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา สถานศึกษาควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาภาคีเครือข่าย

2.4 ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ควรมีการกำหนดเนื้อหาที่นำมาใช้ ในการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับระดับของเด็กในแต่ละวัย หลักสูตร เนื้อหาที่นักเรียน ต้องเรียนในชั้นปีมีมากเกินไป และด้วยเวลาที่จำกัดมาก ในบางชั้นสอนเนื้อหาได้ไม่หมด เพราะ บางเรื่องบางเนื้อหาต้องใช้เวลาในการอธิบายเป็นเวลานาน โดยเฉพาะวิชาฟิสิกส์ ควรคัดเลือกเนื้อหาให้สัมพันธ์กับเวลาที่มีเพื่อที่นักเรียนจะได้รับความรู้อย่างเต็มที่ และเนื้อหาที่มีความสำคัญกับการใช้ชีวิตในฐานะผู้นับถือศาสนาอิสลาม

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ ของสถาบันสอนศาสนาอิสลาม ภาคพัทลุงอัยน

3.2 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการระหว่าง หน่วยสอบอื่น ๆ ในสมาคมคุรุสัมพันธ์อิสลามแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์

3.3 ควรมีการวิจัยเชิงลึกโดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อศึกษาปัญหา และแนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการ เพื่อสนับสนุนผลการวิจัยหรือให้เกิดองค์ความรู้เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสอนศาสนาอิสลาม

รายการอ้างอิง

- เขมิกา ครุโสภา. (2561). *สภาพ ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครพนม*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ชากีริน สุมาลี. (2012). *มองการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ผ่านอิสลามานุวัฒน์ (Islamization)*. สืบค้นเมื่อ 15 พฤศจิกายน 2564, จาก: <https://www.gotoknow.org/posts/117057>
- เบญจพร ชูจิตร. (2559). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- มาลี บินสะเล็ม. (2556). *การมีส่วนร่วมของครูที่มีต่อการพัฒนาโรงเรียนสอนศาสนาอิสลาม ภาคบังคับระดับพื้นฐาน (ฟัรฎูอัยน์) ในหน่วยสอบที่ 5 สมาคมครูสัมพันธ์*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- วัลลภ พัฒนผล. (2560). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์จังหวัดตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมาคมครูสัมพันธ์. (2563). *สถิติการสอบฟัรฎูอัยน์*. นนทบุรี : สมาคมครูสัมพันธ์อิสลามแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์.
- สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับประเทศไทย. (ม.ป.ป.). *พระมหาคัมภีร์อัลกุรอานพร้อมคำแปลเป็นภาษาไทย*. ศูนย์กษัตริย์พะฮัดเพื่อการพิมพ์อัลกุรอาน. อัลมาดีนะห์ อัลมูเนาวเราะห์ ราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- อิสมาอีล กอเซ็ม (2550). *เป้าหมายการศึกษาของอิสลาม*. สืบค้นเมื่อ 20 มีนาคม 2563, จาก: <https://www.islammore.com>.
- อภิชา พุ่มพวง. (2559). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.